

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1906. Február 22.

Csütörtök.

XXV. évfolyam 15. szám.

Felölős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szillemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdelési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasábos petitorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos és árverési hirdetések külön díjtétel szerint.
Nyílt ér sora 30 fillér.
A hirdetések s nyílt erek díja előre fizetendő.

Az országgyűlés feloszlata.

Azt a hosszas, sikertelen küzdelmet, mely a király s a magyar nemzet képviselői között lefolyt, február 19-én váratlan, meglepő esemény szakította félbe: a király az 1905—1910. évekre összehívott országgyűlést feloszlatta a nélkül, hogy az új országgyűlést összehívta volna. Feloszlatta oly módon, melyhez az alkotmány szerető magyar népszokva nem volt: királyi biztos útján; aki azután a képviselőház összes helyiségeit katonai erővel kiürítette s kapuit lezáratta.

Nehéz, súlyos helyzetbe jutottunk, annyira, hogy ebben a pereben lehetetlen mérlegelnünk, hogy a felidézett komoly helyzetnek mik lehetnek, mik lesznek a következményei, mert a Házat anélkül osztatták föl, hogy a nemzet vagy a korona még csak sejtene is, hogy mikor lesz összehívható egy újonnan választandó parlament!

A kik még nem veszítették el bizalmukat, azokat még táplálja a remény egy halvány kis sugara. Ez az a bizonyos ötven nap, a melynek elmúltja után következhetik be csak a rideg értelemben vett abszolutizmus. Ennek az 50 napnak a tartama alatt, ha sikerül reális alapot találni a kibontakozásra és ha ebben az esetben az 50 napon belül elrendeli a koronát az új választásokat, úgy makulátlan marad a magyar alkotmányosság, mert az új országgyűlés össze lesz hívható a mostaninak feloszlataától számított törvény-szabta 3 hónapon belül.

A békés kibontakozás utolsó lehetőségének — szerintünk — három követelménye volna: alulról is, felülről is elfogadható, alkalmas vállalkozó; alulról is, felülről is kifogástalan program és végül többségi eredmény az új választásokban.

Ennek a hármas követelménynek betöltése az 50 napon belül szinte képtelenségnek látszik. De lehetetlenségek nincsenek s így nem szabad nemzetünk jövője felett kétségbe esnünk a megpróbáltatás e nehéz napjaiban, hanem vállvetett erővel kell dolgoznunk az eszközök, a módok keresésén, melyekkel nemzetünk az abszolutizmus jármát jogai sérelme nélkül elkerülheti. Ehhez adjon a Magyarok Istene mindnyájunknak higgadságot, békétűrést, segédelmet, hogy minden nagyobb, veszélyes rázkódás nélkül kijuthassunk az aggodalmas, súlyos hely-

zetből, mely minden jó hazafi lelkét bizony erős próbára teszi.

A feloszlatairól itt adjuk részletes tudósításainkat:

Az országgyűlés feloszlata.

Az az alig egy évvel ezelőtt megalakult magyar országgyűlést a király — a mint azt külön értesítésben tudattuk olvasóinkkal — hétéfn feloszlatta.

Az országgyűlés két házának a nagyjelentőségű napon, febr. 19-én tartott üléséről szóló tudósításainkat a következőkben adjuk:

A képviselőház ülése.

Pontban tíz órakor Rakovszky István alelnök bevonult a Házba. Utána a vezér-bizottság tagjai.

Rakovszky elfoglalta az elnöki széket és kijelentette, hogy törvények ellenére a képviselőház katonasággal van körülvéve, a Házat belől a rendőrség lepte el. Sem az elnökség, sem a képviselők immunitása nincs megvédve. Az ülést mégis megtartják, de ez nem szolgálhat jövőre precedensül.

Szakács Zoltán jegyző felolvassa az ülést összehívó királyi leiratot.

Az elnök enunciiálja, hogy tudomásul vétetik és a főrendiházhoz áttétetik.

Ezután jegyző felolvasta Nyíry Sándor királyi biztosnak tegnap Justh házelnökhöz intézett levelét, melyben Nyíry kéri elnököt, hogy nyomban az összehívó királyi leirat felolvasás után olvastassa fel az ülést feloszlató királyi leiratot.

Rakovszky István elnök jelenti, hogy előterjesztése van.

Az alkotmány veszélyeztetése nélkül lehetetlen — ugymond — ezen bejelentést elfogadni és tárgyalás alá bocsátani. Magyar törvények szerint a király felelős minisztérium által gyakorolhatja hatalmat. Teljhatalma királynak nincs. Erre az egész baloldal feláll és élteti az alkotmányt.

Rakovszky elnök folytatja beszédét:

Nyíry nem közölte személy s ép ezért kéri a Házat, hatalmazza fel az elnökséget, hogy illetéktelen közegek által a Házhoz juttatott borítékot felbontatlanul visszaadhassa.

Tiltakozott Nyíry fenyegetése ellen, hogy szükség esetén karhatalmat alkalmazzon.

A képviselőház néhány képviselő kivételével elfogadta az elnök előterjesztését, éltetve az alkotmányt.

Szünet után Bolgár Ferenc foglalta el az elnöki széket.

Hitelesítették a jegyzőkönyvet és a legközelebbi ülést szerdán 21-én délelőtt 10 órára kitűzték.

Azután a képviselők távoztak a teremről. Nyíry Fabriczius Győző honvédered és három szuronyos baka kíséretében erre az elnöki emelvényre lépett. Csúpan az újságírók voltak a karzaton jelen.

Felolvasta mindkét királyi kéziratot, mire a képviselőház összes terméit és hivatalos helyiségeit a katonaság és rendőrség kiürítette.

A képviselők izgatottan távoztak a képviselőházból, melynek kiürítése közben heves szóváltások folytak a képviselők és Fabriczius ezredes között.

A főrendiház ülése.

A főrendiház ülését szintén 10 órakor nyitották meg. Rudnyánszky báró jegyző felolvasta a királyi összehívó leiratot.

Majláth gróf hosszabb beszéd keretében határozati javaslatot nyújtott be, melyben tiltakozik a Ház elnapolása ellen, mindamellett a kéziratot tudomásul veszi abban a reményben, hogy a parlamentet törvényes három hónapon belül újra összehívják.

Dessewffy Aurél gróf aggodalmának ad kifejezést a legujabban követett törvénytelen eljárások felett.

Gf. Csáky Albin elnök a javaslatot visszautasítja, mert irásban kellett volna beadni a javaslatot.

A jegyzőkönyv körüli vitában Zichy Nándor gróf hibáztatja a Dessewffy javaslatának kihagyását. Erre vonatkozólag az elnök odamódosítja kijelentését, hogy az csak személyes vélemény volt.

Arra a közbeszólásra, hogy ennek a jegyzőkönyvben helye nincs, kijelenti, hogy alávéteti magát, ha esetleg más határozatot hoznak.

Erre a javaslatot jegyzőkönyvbe vétette az elnök.

Prónay interpellálta az elnököt a katonaság kirendelése miatt, mely vagy akadályozza a főrendek szabadságát, vagy talán a főrendek karhatalommal való feloszlataira hivatott.

Gf. Csáky Albin elnök kijelentette, hogy tudomása szerint a katonaság nem a főrendek szabadságának korlátozására rendeltetett ki.

A jegyzőkönyv hitelesítése után felolvassák Nyíry kinevezéséről és a Ház elnapolásáról szóló leiratokat s ezzel az ülés rendben véget ért.

A királyi kéziratok.

I.

Mi első Ferenc József, Isten kegyelméből ausztriai császár, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királya.

Hü Magyarországnak és Társországai zászlósainak, egyházi és világi főrendeknek és képviselőinek, kik az általunk 1905. évi február hó 15-én Budapest fő- és szék városunkba összehívott országgyűlésen egybegyűlvék, királyi üdvözlötünket.

Kedvelt híveink! Minthogy a magyar országgyűlés feloszlatait mai napon kelt kegyelmes királyi leiratunkkal elhatároztuk, ennek foganatosítása végett őszintén kedvelt hívűnk, nagyméltóságú Székelyi Nyíry Sándort, belső titkos tanácsosunkat, vezérőrnagyunkat és a székesfehérvári V. honvédkerület parancsnokát teljhatalma királyi biztosunkká kineveztük és kiküldöttük. Miért nektek királyi hatalmunknál fogva meghagyjuk és megparancsoljuk, hogy az általunk kinevezett királyi biztos minden rendeleteit teljesíteni, azoknak engedelmeskedni és királyi parancsunknak hódolni, az ellenszegülőket érendő törvényes büntetés terhe alatt alattvalói és törvényes kötelességeiknek ismerjétek, különben nem cselekedvén.

Kikhez egyébiránt királyi kegyelmünkkel állandóan hajlandók maradjunk.

Kelt Bécsben, ezerkilencszázhatodik évi február hó tizenhatedikén.

Ferenc József s. k.

báró Fejérváry Géza s. k.

II.

Mi első Ferenc József

Isten kegyelméből

Ausztriai császár, Csehország királya s. a. t. és Magyarország apostoli királya.

Hű Magyarországnak és Társországai zászló-sainak, egyházi és világi főrendinek és képviselőinek, kik az általunk 1905. évi február hó 15-ére Budapest fő- és székvárosunkba összehívott országgyűlésen egybegyűlvék, királyi üdvözléseket.

Kedvelt hűbeink! Minthogy az országgyűlésnek többségű szövetkezett pártjai ismételtén hozzájuk intézett felszólításunkra törvényben biztosított királyi jogunk sérelme nélkül elfogadható kormányzati alapon kormány vállalatát állhatatosan megtagadták és ennél fogva, szívünk sajnálatára, az ország érdekében hasznos tevékenységet ettől az országgyűléstől nem várhatunk, magyar miniszteriumunk előterjesztésére az 1905. évi február hó 15-ére összehívott országgyűlést feloszlattunk nyilvánítjuk, fentartván Magunknak új országgyűlésnek mielőbbi összehívását.

Kikhez egybeirint királyi kegyelmünkkel állandóan hajlandók maradunk.

Kelt Bécsben, ezerkilencszázhatodik évi február hó tizenhetedikén.

Ferenc József s. k.

Fejérvány Géza báró s. k.

A szerdai ülést nem tartották meg.

A képviselőház a feloszláskor febr. 21-ikén d. e. 10 órára napirendet állapított meg. Ezt az ülést azonban a vezérőlbizottság megállapodása következtében, tekintettel arra, hogy a ház zárva van s Nyíri kir. biztos kijelentette, hogy az ülésezést karhatalommal is meg kell akadályoznia, nem tartották meg.

Népoktatásügy Háromszék vármegyében.

— Csánky Gyula kir. tanfelügyelő jelentése a közigazgatási bizottsághoz. —

A vezetésemre és felügyeletemre bízott népoktatási közigazgatásnak s magának vármegyének népoktatásügyének január havi állapotára vonatkozó jelentésem, a közig. bizottságról szóló törvény 15. §-a értelmében, a következőkben van szerencsém előterjeszteni:

Január hó folyamán a hivatalomba érkezett jelentések, megkeresések és rendeletek közül iktatóra vétetett 412 ügydarab, melyek az e hó folyamán postára adott 705 kiadványban, a múlt hóról elintézetlenül átjött 45 ügydarabbal együtt, jobbra mind el is intéztettek úgy, hogy elintézetlenül csupán 19 ügydarab jött át a folyó február hóra.

Mini a közig. bizottság közoktatásügyi előadója január hó folyamán 105 ügydarabot kaptam előződi javaslattal leendő ellátás végett; a mai napig pedig összesen 161 ügydarab lett e célból részemre kiadva, melyek résznél ülésen kívül, részint a mai ülésbe hozva jobbra mind el is intéztettek.

A bizottsági ügydarabokban a jövő tanévi tankötelesek összeírása, iskolai számadásos és költségvetési ügyek rendezése, iskola elhelyezési s felszerelési hiányok megszüntetése, hátrálékos iskolai követelések és tanítói fizetések behajtása tárgyában történtek intézkedések; hivatalom közig. munkásságának pedig a közig. bizottsági ügydarabok feldolgozásán kívül az iskolai költségvetések megállapítása, a tanítói változások, iskolafentartói díjak előírása, a 30 filléres nyugdíjalaphoz való hozzájárulási díjakra vonatkozó kimutatásoknak az illetékes adóhivatalok számára megküldése, az ifjúsági könyvtárak árának törlesztésére vonatkozó törlesztési ívek és az államsegély nyugták láttamozása, elkönyvelése, iskolai alapítványokról szóló alapítólevelek jóváhagyatása, a félévi jelentés ügykörömet érintő részének, a községi iskolai alapanyagok törzskönyvének összeállításának, a nyári gyermek menedékházak 1905. évi számadásainak és 1906. évi költségvetésének bekívánása, jóváhagyása és megállapítása tárgyában történt intézkedések képezték általánosabb jelentőségű tárgyait.

Iskoláink január havi állapota általában jónak mondható; a tanítás menete járványos betegségek miatt nagyobb mérvű fennakadást nem szenvedett sehol. A december hó folyamán zárva volt kovásznai áll. iskola megnyitott; ezzel egyidejűleg azonban a gör. kel. iskolát kellett ugyanott bezárni. Kisebb mérvű betegeskedések, főként a tanítótöbbletekben több helyen fordultak elő s e miatt egyes helyeken minthogy díjas helyettesítőket nem alkalmazhattam, a tanítás menete is szenvedett; de az ily fennakadások nagyobb mérvű sehol sem öltöttek. A gör. kel. iskolában a karácsonyi ünnepek miatt január hó első felében pár napi szünet volt.

A tanítók létszámában nagyobb mérvű változások nem történtek. A bereczk-ortotalepi áll. iskolánál üresedésben volt állomás Péter Károly okl. tanítónak állandó helyettesként történt alkalmazása útján betöltött. A baróti községi tanítói állás szintén csak helyettesítővel van betöltve január hónapban is.

Január hónapban is szabadságolva vannak, vagy több-revebb szabadságidőt élveztek: Pálmai Lenke, Gál Mária, Sallainé Booskai Emilia, tanító-

képző intézeti igazgató, illetve tanítónők; Biró Anna bodolai, Mihályfalvi Károly kisborosnyói, Barabás Mária sepsiszentgyörgyi, Székely János kézdívásárhelyi, Gyöngyösi Károly sepsiszentkirályi, Királyné Révay Ilona sepsiszentgyörgyi, Jakab Gyula esztelneki és Baloghné Blénesy Antónia zabolai áll. Imecs András oroszfalusi, Dancs Lajos osomakörösi és Magyar Pál sepsibesenői községi elemi iskola, tanítók.

A január hó folyamán vett miniszteri rendletek és intézkedések alapján tisztelettel megemlítem, hogy a gazdasági ismétlő iskolák államsegély iránti kérvényei azzal küldettek le, hogy azokat az 1906. évi állami költségvetés törvényéről emelkedése után terjesszem fel; a felterjesztett elemi iskolai költségvetések egyenként leltattak s az iskolák államsegélyei kiutaltattak; megállapított a tanítónők képző intézet 1905—1906 tanévi költségvetése is s az intézet dologi szükségleteinek fedezésére 27.934 kor. kiutaltattott; a december hó folyamán felterjesztett nyugdíjpótló és egyéb államsegélyek iránti kérvények leadattak s ezek alapján Szabó Lajos részére 220 kor., Gergely Pálné és Bartalis András részére 200—200 kor., nyugdíjpótló, Málk Józsefné részére 300 kor., Pál Sámuel részére 100 kor., Stréza Pap Miklósné részére 60 kor., Nagy Dénes és Silló Gergely részére 40—40 kor., Kolumbán Dánielné, Bartha Bóniámné, Vas Dénes, Gábor Lajos és Balázs Ferenc részére 30—30 kor., s végül Bitay Sándor részére 25 kor. rendkívüli államsegély utalványoztatott; 500 kor. lett utalványozva a kézdívásárhelyi áll. polg. leányiskola taneszközi felszerelésének és 691 kor. 20 fill. a kézdívásárhelyi áll. polg. fiúiskola számára beszerzett butorok ára fejében, 1000 kor. engedélyeztetett a sepsiszentgyörgyi iparos tanonciskola cselekvő hátrálékainak fedezésére.

Végül tisztelettel jelentem, hogy január hó folyamán Sepsiszentgyörgyön, Kézdímartonfalván, Sepsiszentkirályban, Egerpatakon, Kisborosnyón, Feldobolyban, Zagonban, Papoleon, Kőrösön, Kovásznán, Szörösen és Székelytámasfalván végeztem iskolátogatást.

A Székely iparkamara közgyűlése.

Marosvásárhely, 1906. február 13. *)

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara február 13-án d. u. tartotta meg az idén első teljes-

*) Mult számokra későn érkezett.

Szerk.

T Á R G A.

A kézdívásárhelyi kaszinó egy éve.

— Dr. Vargha Béla titkár jelentése 1905-ről. —

(Folyt. és vége.)

A tagok a kaszinó vezetése körüli jogaitak közvetve a választmány útján, közvetlenül a közgyűlésen gyakorolták.

Ezenkívül a tagok rendelkezésére állott a panaszkönyv, melybe esetleges sérelmeiket vagy indítványokat bejegyezheték, miután a könyvek a szokott helyen kisebb olvasó szobában az íróasztalon a tagok által tehát könnyen hozzáférhető helyen voltak tartva. Ugyan panasz, mint az indítványok könyve a választmányi üléseken a titkár által mindig elé voltak tartva, a tagok panaszát a választmány orvosolta, indítványait elfogadta. A panaszkönyvbe azért lett egy ízben panasz bejegyeve, hogy a szolgát nem lehetett a kaszinó helyiségében 20 pernyi várakozás után se megtalálni s így a játéktérmet a tagok nem használhatták, nem lévén senki, aki a biliárdozás és a kártyázáshoz szükséges játéktárgyakat előadta volna, egy ízben meg azért emeltetett panasz, hogy a „Magyar Iparművészet” c. folyóirat 2. számát megtalálni nem lehetett. Mindkét esetben az elnök saját hatáskörében a panaszok orvoslásáról intézkedett.

Az indítványok könyvébe a mult közgyűlés megtartása óta szobai hőmérsékletének, továbbá új lapok megrendelése céljából tettek indítványok.

A kaszinó tisztviselői az 1905. évben köteles-

ségüket lelkiismeretes pontossággal teljesítették. A kaszinó felvirágoztatása érdekében ezuttal is igen sokat tett Fejér Károly elnök, aki napokint a kaszinó helyiségeiben megjelenvén, annak működését figyelemmel kísérte, a hozzá érkezett panaszokat orvosolta, s a szellemi vezetésen kívül a kaszinót anyagilag is támogatta, mert Mátyás király, Rákóczi, és Kossuth Lajos olajoyomatu arcképeit saját pénzén a kaszinó számára beszerezte, a „Jó egészség” című lapot járatta, stb., szóval mindent megtett a kaszinó növényének emelése és a tekintetben, hogy a kaszinó céljának megfelelőhessen. A kaszinó érdekében kifejtett ezen munkássága kedves kötelességemre teszi, hogy most, mikor az elnök ur életénél egy igen nevezetes dátumához ért, a megnyílt 38 éves sikeres bírói működés után a bírói pályáról visszavonult, a mely alkalommal buzgó működése elismerésül a legmagasabb helyről a királyi táblai bírói cím adományozásával is kitüntette telt, indítványozni, hogy a közgyűlés azon kívánsága mellett szavazzon a kaszinó körül szerzett érdemeiért elismerést és köszönetet, hogy annak további vezetéseinek megtartásával a jó végzett munka utáni nyugalmat még sokáig élvezhesse.

Dr. Bánffy Zsigmond első alelnököt a kérésre letelepítve halál elragadta közülünk, de haláláig pontosan teljesítette kötelességeit, s az ő kiváló érdeme, hogy az 1905. évi március 15-iki ünnepély tiszta jövedelme 161 kor. 40 fillér volt.

Vajna Károly könyvtárnok 1881. évi január hó 29-én választott könyvtárossá, s azóta 25 éven át a legteljesebb megelégedésre töltötte be a sokszor oly fárasztó és kellemtelen könyvtárnoki tisztelet. E 25 éves könyvtárnoki jubileum emlékére mély halálunk és tiszteletünk elismerése képpen indítva-

nyozom, hogy a kaszinó örökös tiszteletbeli tagjává választassék.

Köszönet illeti Nagy Gerő II.-od könyvtárnok, Diánes Ödön dr. jegyző, Diánes Kálmán pénztárnok és Zajzon Sándor gazdát, a kik a reájok bízott kötelességeket pedans pontossággal teljesítették. Köszönet illeti a tagok közül Baló László és Dr. Lukács Vilmos választmányi tagokat a leltár felvétele körüli segédkezésükért és Novák Bogdán s Dávid Jenő t. gokat a kaszinó bál rendezéséért.

A tisztviselők megbízatási ideje lejárván, azok nevében megköszönöm a közgyűlés azon bizalmát, hogy a kaszinó vezetését rájuk bízta. A tisztviselői állások betöltése is a közgyűlés feladatai közé tartozik.

A kaszinó az 1905. év folyamán a következő lapokat járatta: Budapesti Hírlap, Pesti Hírlap, Egyetértés, Magyarország, Magyar Nemzet, Alkotmány Hazánk, Az Újság, Pesti Napló, Budapest. Székely Nemzet, Székely Újság, Székelyföld, Ellenzék, Nemzeti Hírlap, Brassói Lapok, Vasárnapi Újság, Új Idők, Jövendő, Budapesti Szemle, Borsszem Jankó (csak az 1905. évi közgyűlésig mikor kitiltatott.) Bolond Istók, Kakas Márton, Urambátyám, Jó Egészség.

A Kaszinó pénzkészlete az 1905. év elején 2059 K. 73 f. az 1905. évi költségvetés 1950 kor. bevétellel és 1900 kor. kiadással volt meghatározva.

A Kosuth-szobor alap 1905. év elején 3596 K. 84 f. volt, a szabadságszobor-alapé 903. K. 53 fill.

Miután a szabadság szobor alapból 900. korona a Kosuth-szobor alapba olvasztott, ma a Kossuth-szobor alap az 1905. évi szaporulattal 5027 kor. 74 fill.

A könyvtárban az 1905. év. elején 2001 mű

ülését Tauszik B. Hugó kir. tanácsos, elnök vezetésével.

Rövid visszapillantást vetvén a múlt év eseményeire, melyek miatt a közgazdasági élet terén is pangás, tespedés volt tapasztalható — elnök a gyűlést azon reményben nyitja meg, hogy a jelen kevés kintással kecsegtető év küzdelme kitartható munkálkodásra serkent minden igaz hazafit.

Az elnöki közlések után tudomásul vette a teljes-ülés, hogy a kereskedelemügyi miniszter az ipari munkások jutalmazására alapított ösztöndíjak, illetve jutalmak közül négyet adományozott a kamara kerület számára s ezeket Szathmári Lajos nyomdász segéd (Marosvásárhely), Ösz Pál költőgyártó segéd (Szászrégen) Pollák János postás szövősegéd (Sepsiszentgyörgy) és Lőrinc Vilmos cipész segéd (Gyergyó Útró) nyerték el. Az elnökség a jutalmak átadását a kamara tagjai által ünnepélyes keretben eszközölte. Sz. Szakács Péter titkár jeleltésként közölte, hogy a bukaresti kiállítás keretében a szomszédos Székelyföld ipara számára megfelelő hely biztosítását sürgette és sürgeti a rendezőbizottságban, felhatalmazást adott az elnökségnek, hogy jövőre a szükséghez képest belátása szerint intézkedjék.

A székelyföldi ipari és kereskedelmi összeköttetésben állott Romániával a legutolsó vámcsomópontig. Múltán kérhet helyet a szomszédos állam kiállításában ezért is, de azért is, hogy kedvezőbb vámviszony esetén kivitelének az utat már most egyengesse.

Folytatolag tudomásul vette a gyűlés, hogy a kereskedelemügyi miniszter a közös hadsereg 1906. évi lábbeli szükségletéből 4977 pár lábbeli készletét bízta székelyföldi kispárosokra; egy rögtönzött és első ízben most alkalmazott rossz kvóta miatt kevesebb ez az eddiginél, de az ellene indult és a kamara által is pártolt mozgalom következtében a régi rendszer újra visszaállított. Azután tudomásul vették az erdélyi szőlő miniszteri leiratot is. Az „Országos Közlekedési Tanács”-ba a kamara képviselőjében annak elnöke küldetett ki. A székelyföldi ipar- és kereskedelem fellendítésére vonatkozó kereskedelemügyi miniszteri leirat alapján kimondta a teljes ülés, hogy a legkészségesebben áll a tervezett nagyszabású akció keresztül vitelénél az ügy szolgálatába. Hogy pedig ebben teljes tervszerűséggel járhasson el, bizottságot küldött ki, mely a részletek munkálatait előkészítse. Örömdetes tudomásul szolgált, hogy a keresk. miniszter a székelyföldi ipari akció keretében Varga Elek szővérdi kovács, Oleinek Ede szászrégeni és Telman Imre székely-

kereszturi cipész, Salamon Kálmán ugyanoda való műfaragó, Mara József szászrégeni timár iparosoknak, valamint a marosvásárhelyi Klotild leányárvaháznak és a marosvásárhelyi ipari hitelszövetkezetnek gépeket és munkaeszközöket adományozott. Sorrendben elfogadták a kamara múlt évi zárszámadását; a hus drágaság megszüntetése tárgyában feliratot intéztek a keresk. kormányhoz.

Az András József, Demeter Ferenc és Demeter Zsigmond korondi fazakas iparosok állami támogatása tárgyában tett elnöki intézkedéseket, melynek kapcsán a nevezettek 970 korona pénzeszközt kaptak, jóváhagyó tudomásul vették. Végül több kis iparos állami támogatásért beadott kérését tárgyalták, melyeket az érdekeltek ipari viszonyai szerint bíráltak el és ajánlanak a kormány figyelmébe.

NAPI HIREK

— **Személyi hír.** Killyéni Endre, a brassó-háromszék-esikmezei polgári iskolák érdemes szakfelügyelője az itteni polg. leány- és fiúiskolák tanulmányi ügyeinek megvizsgálása céljából f. hó 20-án este Kézdivásárhelyre érkezett. A vasuti állomáson Balázs Márton, a két polg. iskola ágilis igazgatója fogadta. A szakfelügyelő e hét végén utazik el városunkból.

— **Kinevezés.** Zibolai gróf Miksa János, gyergyóújfalvi püspököt Gf. Majláth G. Károly püspök az ig. tanács előterjesztésére kinevezte Székelyudvarhely r. k. plebánosává, Jung Csoko Lajos apátplebános utódjává.

— **Halálozás.** Bartha Ignác, csikszentmártoni kerület ágilis, buzgó országgyűlési képviselője, ügyvéd, r. k. statusgyűlési tag, f. hó 19-én reggel 6 órakor Budapesten, a virosi majori szanatoriumban, élete 60 ik ében pár heti súlyos szenvedés után felesége Hoff Ludmilla karjai között meghalt. Bartha Ignác — aki több évig volt Kézdivásárhelyen mint kir. alügyész, — tősgyökeres székely származású, káoszönjefi volt s midőn 1897-ben nyugalomba lépett, Csikszeredán nyitott ügyvédi irodát s mint ilyen nemcsak nagy keresettségnek örvendett, különösen mint védő ügyvéd, de nagy népszerűségnek is, melynek kiváló tanújelűl szülőhelyének választókerülete 1905-ben országgyűlési képviselőjévé is választotta, új párti programmal. Mint az új párt tagja foglalt helyet a parlamentben, ahol azonban az ismeretes politikai viszonyok között nem mutathatta be sokoldalú tehetségeit. A télen betegeskedni kezdett; régi vesebaj győrtte, mely aztán egyéb súlyos bajokkal is komplikálódván, rá névbe végzettség, családjára gyászossá vált. Mintegy 2 héttel ezelőtt ment föl Budapestre bajának gyógyítása végett feleségével együtt, de hiába való volt önfeláldozó ápolása hitvesének, mert hirtelen reggel 6 órára lehunyta szeméit. Kedden d. e. 10 órakor szentelték be a kereposi úti temető házában s azután vasúton Csikszeredára szállították, hol szombaton febr. 24-én d. e. 10 órakor helyezik örök nyugalomra. Halálát felesége, két leánya, s 2 veje köztük Dózsa Ferenc, tordai kir. t. széki bíró, lapunk szerkesztőjének sógora s 7 unokája s kiterjedt rokonság gyászolja. Béke poraival.

— **Házasság.** A következő házassági értesítést vettük: Van szerencsénk tisztelettel tudatni, hogy szeretett gyermekeink Anna és Domokos f. 1906. február 25-én d. e. 11 órakor Barótan az anyakönyvi hivatalban s ezt követően az ev. ref. templomban fogják tartani esküvőjüket. Rozsondai János és neje Barót. Özv. Sylveszter Antalné, Komollos.

— **Halálozás.** Szentkatolnai Bálint Károly, 48-as honvéd őrmester, Bálint Gábor kolozsvári egyetemi tanár és Bálint Benedek polg. isk. rajztanár nagybátyja, Kézdivásárhelyen, a Stefánia menedékházban élete 79 ik évében meghalt. Bujtársai részvételével temették el múlt szombaton a r. kath. temető kertbe. Béke poraival.

— **Ritka családi ünnepek** szemtanuja volt Bereczki közönsége. E napon ünnepelte ugyanis Bodó Ferenc és neje Esztár Rozália aranylakodalma, ezeknek gyermeke Bodó István pedig nejevel Lukács Karolinával ezüst menyegzőt ült. Rádásul aztán az utóbbiak leánya Mária ugyan e napon tartotta menyegzőjét szíve választottjával, a deli Paizs Mihályval. Az egyházi funkciót az aranylakodalmasok unokája, az ezüstösök fia és az újdonsült asszony testvére Bodó Ferenc kolozsvári jeles tehetségei r. k. b. segédlelkész, egyetemi tanár jelölt végezte. A közös lakossága rang és nemzeti külömböcség nélkül szufolóság töltötte meg a tágas

plebáni templomot, — s kezés szem maradt s árazon a mikor az Urak fiatal, de ékes szavú szolgálja meghatottságtól remegő érzésteljes szép hangon kérte és adta áldását a nagyszülőkre, édes szülőkre és testvérére. — A megható családi ünnepélyt nagyszabású lakoma követte, a melyen számtalan ékes poháros öntőben éltették az ünneplő három pirt, akiknél boldogabb házas emberek ma Bereczkában nincsenek.

— **Vallásos felolvasások.** Lapunk egyik előző számában Biró Lajos, fogimnáziumi tanár ekket irt, melyben a vallásos irányú felolvasó estélyek rendezésének szükségességét fejtegette. Mint most értesülünk, e. estélyeket már a jövő folyamán megkezdik. Az ügy érdekében Balázs Ferenc főesperes, oltáregyesületi igazgató buzgólkodik, aminek bizonyára meg lesz a kívánt eredménye. Az estélyeken tetszőszerinti díjakból befolyó jövedelem az oltáregylet javára fordítatik, amelyekből a szegény templomokat fogják segíteni. A jövőre négy felolvasó estély van tervbe véve, úgy mint március 11., március 25-én, április 8-án és április 22-én. Közéleti részleteket az oltáregyleti gyűlés által kiküldött bizottság fogja megállapítani.

— **Kantortválasztás.** A Both Mihály eltávolításával megüresedett kézdívásárhelyi kántori r. kath. kántori állásra e hó 25-én vasárnap délelőtt ejtik meg a választást. Délelőtt 9 órakor lesz a mise, mely után próba éneklés lesz a megjelent pályázók részéről. Ezután teljes egyházközségi gyűlés lesz, melyen megválasztják az új kántort. Felhívjuk a r. kath. hívők figyelmét e tényre. Eddig 5 pályázó jelentkezett.

— **Közgyűlés.** A kézdívásárhelyi „Kisegítő Takarékpénztár”, melynek élén Kupán József vezérigazgató és Dr. Sinkovits Ottó elnökgazgató állnak, múlt vasárnap d. u. tartotta rendes közgyűlést. A napirend minden pontját változatlanul elfogadták s elhatározták, hogy részvényenkint 14 korona osztalékot fizeszen ki 1905-re; tudomásul vették Sebők József 20 éven át főkönyvelőnek 1640 korona évi nyugdíját történt ajánlat kérésére nyugalomba helyezését s nagy munkásságáért jegyzőkönyvi köszönetet nyilvánítottak; helyébe Zárug Gézával töltötte be az igazgatóságot, aki 1905. júl. 1. óta szintén kiváló szakértelemmel végzi a főkönyvviteli teendőket. Dr. Herepei Iván felügy. bizottsági elnök lemondván, helyette Benkő Lajost gazdasági tanácsost választotta meg egyhangúlag a közgyűlés. A tartalékalapot 20,300 kor.-ról 30,000 kor.-ra egészítették ki s jótevény célra a következőket szavazták meg: Erzsébet árvalánynevelő intézetnek 245 korona, a polgári leányiskolai alapítvány 9-ik részletében 200 K., a létesítendő keresk. iskolának, a Stefánia menedékháznak s a tűzoltóegyesületnek 25—25 K.-t., az ev. ref. kezeváltási alapnak, a r. k. kántori lakás építési költségeire s az Iparos Ifjúsági Egyesületnek 20—20, összesen 530 koronát. A lefolyt évben kifizette az intézet a r. k. fogimnáziumnak tett 2000 K. alapítványt is. Elismerés illesse a nemes jótekonyságokért az intézet dörök igazgatóságát.

— **A „Bereczki Olvasókör”** f. hó 18-iki bálja ugy erkölcseileg, mint anyagilag fényesen sikerült. A város és környék szép asszonyai és leányai találkoztak ott az estélyen. Jó kedvből régen nem pazaroltak el annyit, mint e mulatságon. A hölgyek közül jelen voltak: Biróti Józsefné Torja, Bende Lászlóné Martonos, Borbáth Jánosné, Borbáth Jánosné, Barabás Istvánné K.-vásárhely. Csüdör Andrásné Nyujtód, Finta Jánosné, Finta Lászlóné Martonos, Finta Mózesné, Gligor Ferencné, Hankó Ignácné, Kerekes Jánosné, Klára Istvánné, Kónya Mihályné, Propper Bernátné Lechény, Szlecsán Sándorné, Zujzon Lajosné Torja, Borbáth Laura, Bene Mariska Lemhény, Csüdör Matild és Teréz Nyujtód, Dónes Emilia, Ilona, Zsuzsa, Farkas Ágnes és Ilona, Finta Erzsike és Álbina, Hankó Mariska, Khell Katinka, Kovács Mariska, Propper Irén, Pap Ilona, Laura, Róza, Szlecsán Mariska. Az estélyen felülfizettek: Geréb János orsz. képviselő, védnök 100 korona, Darkó Gábor, Hamzsea György, Khell Katinka, Szörtey Gábor 3—3 kor., Dr. Tóth Samu, Bálint László 2—2 kor. Dimián Szpiridon, Szorád örsvezető, Baróti József 1—1 kor., a „Magyar Erdőipar részvénytársaság” 20 korona, összesen 139 kor. A tiszta jövedelem 139 koronára rug. A felülfizetésekért őszinte köszönetet mond: a „Bereczki Olvasókör”.

— **Műsoros táncestély** lesz Zabolán f. hó 25-én Gf. Miksa Árminné Bethlen Tima grófné védnöksége mellett, Földes György lelkes rendező bizottsági elnöksége alatt „szegény tanulók” alapja

volt 2679 kötetben, az 1905. évi szaporulattal év végén 2118 má 2824 kötetben.

A leltár 3022 K. 15 fill. értékű vagyont tüntet fel, a leltározó bizottság működésének befejezésekor. A kaszinó az 1905. év folyamán február 25-én rendezett egy táncmulatságot, melynek tiszta jövedelme 76 kor. 59 fill. volt. E bál rendezése körül Novák Bogdán és Dávid János buzgólkodtak sokat, a melyért már a választmány jegyzőkönyvi köszönetet is szavazott.

A március 15-iki ünnepély a szokott sikerrel folyt le. Tiszta Jövedelem 161 kor. 40 fill. volt, mely a Kossuth-szobor alapozásához csatoltatott.

Ezekben volt szerencsém a kaszinó 1905. évi működését-vázlatosan ismertetni, s mielőtt jelentésemet befejezném, hálás köszönetemet fejezem ki a kézdívásárhelyi takarékpénztár igazgatóságának azért, hogy a kaszinónak tovább is esékely bérfizetés mellett rendelkezésére bocsátotta a jelenlegi helyiséget s ezáltal a kaszinó céljainak megvalósításához igen nagymértékben hozzájárult.

Fájdalom azonban, hogy a kaszinó tagjainak száma még ma is nagyon kevés s mind a kaszinó vagyonnal nem rendelkezik, még mindig csak korlátozott mértékben tud megfelelni azon nagyszerű feladatnak, hogy e kis vidéki város társadalmi életében a köz-szellem és összetartás érzetét hazafias és művelt irányban fejlessze.

Tisztelettel kérem jelentésem tudomásul vételét.

Dr. Vargha Béla,
titkár.

Arpa	mmázsája	12	eur.	—	fillér.
Törökbuza		18	"	—	"
Zab	"	13	"	—	"
Borsó literje		—	"	19	"
Lenese literje		—	"	50	"
Paszuly		—	"	31	"
Kása köles literje		—	"	30	"
Burgonya hektoliterje		2	"	60	"
Marhahus kilogrammja		1	"	04	"
Sertéshus	"	1	"	20	"
Borbécsus	"		"	64	"
Szalma mm.		4	"	—	"
Széna mm.		8	"	—	"
Ökör párja	350—450		"	—	"
Tehén	200—300		"	—	"
Ökörbőr		30	"	—	"
Tehénbőr		23	"	—	"
Faggyuygyertya kilogr. ja		—	"	84	"
Faggyu nyers mm.		50	"	—	"
Tüzifa 1 □ m.		8	"	—	"
Malac darabja	5—7		"	—	"
Liba párja		5	"	—	"
Csirke párja		2	"	—	"
Bárány darabja		8	"	—	"
Tojás 2 db		—	"	10	"
Tehéntej egy liter		—	"	26	"
Bivalytej egy liter		—	"	34	"